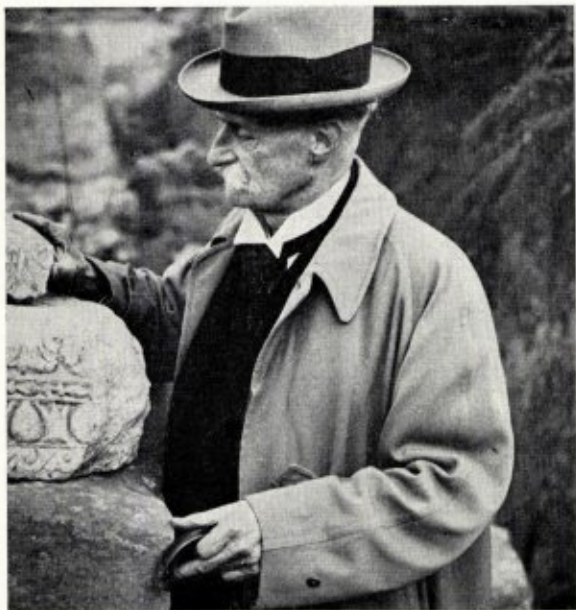

Dokter Beckers honderd jaar geleden geboren

23 aug. 1862

door E. M. KRUYTZER

Dokter Beckers in 1939

De dokter van Beek was een der markantste figuren van het Natuurhistorisch Genootschap. Een oerechte Limburger, gastvrij, recht door zee, man van gezag. Door deze eigenschappen paste hij volkomen bij de stichter van ons Genootschap, Rector Jos. Cremers, met wie hij al de jaren in hechte vriendschap verbonden is geweest. Had de Rector rust nodig, dan ging hij deze zoeken in huize „Nieuwenhof” te Beek, waar Mevrouw Beckers-Corten hem met grote hartelijkheid tegemoet trad. Alle vrienden waren welkom in dit huis, ja zelfs het hele Genootschap.

In augustus 1924 hield het Genootschap een excursie langs de spoorweg Bunde—Geulle en vervolgens naar Elsloo, dus het gebied, dat wij in dit Maandblad nader zullen bekijken. Na een bezoek aan de Schaarberg, toen nog niet ontsloten, reden wij met drie bussen naar het huis

Beckers in Beek, waar de tuin door de goede zorgen van Mevrouw Beckers in een picknick-park was herschapen. Bij aankomst hadden wij nauwelijks de tijd er een blik op te werpen, daar een plotseling opkomend onweer ons hals over kop de vlucht deed nemen, meenemend, wat nog te redden viel. De picknick werd gehouden in de garage en in het woonhuis. De stemming bleef echter voortreffelijk.

Deze inleiding heeft ons geplaatst in de sfeer, waarin Beckers leefde en werkte. Hij was geen kamergeleerde, die zich terugtrok in de eenzaamheid en vandaaruit voorschreef, hoe het er buiten uit moest zien, maar hij was graag onder de mensen, van wie hij kon leren, hoe de werkelijkheid was. In die sfeer heeft Beckers vruchtbaar gewerkt.

Hendrik Joseph Beckers werd geboren te Sittard op 23 augustus 1862. Hij maakte zijn gymnasiale studies te Rolduc, maar een ernstige ziekte dwong hem deze studie af te breken. Het zag er in den beginne niet naar uit, dat hij de studie nog ooit zou kunnen voortzetten, maar gelukkig, na enkele jaren, keerde zijn gezondheid terug en toen werd Joseph door een oud-leraar van Rolduc, Pastoor Thissen van Amstenrade, „klaargestoomd” voor het Staats-examen. Hij slaagde en ging toen voor arts studeren aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van zijn artsdiploma vestigde hij zich in 1898 als huisarts te Beek.

De medicus Beckers had een drukke praktijk. De mensen gingen in die tijd wel niet zo gauw naar een dokter, maar de uitgestrektheid van zijn arbeidsveld bracht vanzelf mee, dat hij uren op stap was om zijn patiënten te bezoeken. Van heinde en verre, zelfs van uit de „Onderbank”, kwamen de mensen naar Beek, om zijn hulp in te roepen. Dokter Beckers was niet alleen geneesheer, maar ook een vader voor zijn patiënten.

Twintig jaren heeft Beckers dat drukke leven volgehouden. Op het einde van de eerste wereld-

oorlog, in 1918, werd Europa geteisterd door een ernstige grieppepidemie. De „Spaanse griep” bereikte ook Nederland. Dokter Beckers werkte dag en nacht. De gevolgen bleven niet uit. Hij had teveel van zijn krachten gevegd. Op uitdrukkelijk medisch advies moest hij eerst enige tijd gaan rusten en dan de praktijk tot een minimum gaan beperken. Hij moest in het vervolg maar wat meer ontspanning nemen. Wij zullen zien, waar die „ontspanning” op uitgelopen is.

In 1913 werd Beckers lid van het Natuurhistorisch Genootschap en enkele jaren later tot lid van het bestuur gekozen, een functie, die hij gedurende bijna 30 jaar met grote toewijding heeft uitgeoefend.

Beckers hield van de levende natuur. Voor hem waren de planten en dieren in zijn omgeving geen onbekenden. Zijn belangstelling ging in het bijzonder uit naar de bodem. Op de excursies zocht hij graag aansluiting bij de geologen van die tijd — Blankevoort, Klein en Van Rummelen —, want van hen kon hij veel leren. Vaak ging hij er op z'n eentje op uit om te graven. Moet het ons verwonderen, dat Beckers bij het wroeten in de bodem kultuuroverblijfselen aantrof van de vroegere bewoners van ons gewest? Sinds 4000 v. Chr. is Zuid-Limburg onafgebroken bewoond geweest. Vóór Beckers' tijd bestond er in ons land bitter weinig belangstelling voor de vroegere bewoners, althans voor de prehistorische bewoners, hoewel reeds in 1881 de vuursteenwerkplaatsen van Ryckholt door de Belg Marcel de Puydt ontdekt waren en de Luikenaar Hamal-Nandrin sinds het begin van deze eeuw onafgebroken werkzaam was in het gebied van Ryckholt en St. Geertruid. Wel had onze landgenoot Casimir Ubahs reeds in de vorige eeuw de aandacht er op gevestigd en er over geschreven, maar zijn stem was die van de roepende in de woestijn. In ons land bleef men sceptisch staan tegenover deze werkplaatsen van de neolithische mens, ook in Limburg, waar Dr. W. Goossens, de latere rijksarchivaris, en Ir. L. A. J. Keuller van mening waren, dat de „bewerkte vuurstenen” op natuurlijke wijze konden ontstaan zijn en twijfelden aan het prehistorisch karakter van de z.g. werkplaatsen. Deze twijfel werd opgelost, toen Van Giffen en Van der Sleen in de zomer van 1923 een onder-

zoek ter plaatse instelden en op overtuigende wijze konden aantonen, dat het inderdaad werkplaatsen waren van de neolithische mens (Tijdschrift Ned. Aardr. Gen., 2e serie, XLII 1925). Beckers had ook belangstelling voor de vuursteenwerkplaatsen, zoals blijkt uit het feit, dat het Natuurhistorisch Genootschap op 30 mei 1923 — dus nog vóór het bovengenoemd onderzoek — onder zijn leiding een excursie hield op het terrein van Ryckholt en St. Geertruid, maar weldra zou Beckers' grote belangstelling uitgaan naar nog vroegere bewoners van ons gewest, de Bandceramici.

De Bandceramici zijn een volk van boeren, dat zijn naam ontleent aan het versieringsmotief — golvende banden —, dat op een deel van het door hen vervaardigde aardewerk wordt aangetroffen. Zij zijn afkomstig uit Moravië en Bohemen, waar zij woonden aan de oevers van de Donau en van waaruit zij langs verschillende wegen naar het Westen zijn getrokken. In Zuid-Limburg aangekomen, hebben zij hun tenten opgeslagen in het vruchtbare lössgebied. Zij hebben gewoond in een gebied, dat zich uitstreckte van Sittard over Geleen tot Elsloo en Stein. Buiten dit eigenlijke woongebied zijn nog vindplaatsen van de Bandceramici bekend uit Caberg en zelfs uit Montfort, maar deze nederzettingen staan los van de grote Zuid-Limburgse nederzetting. Caberg speelt wel een belangrijke rol bij de ontdekking van de Bandceramici in Nederland.

In 1925 was pastoor Kengen van Caberg aan 't graven in de leemgrond van de steenfabriek Belvédère in het Bosserveld. Hij vond hierbij verschillende gaten, die gevuld waren met zwarte aarde, waarin scherven aardewerk en splinters vuursteen zaten. Hij stuurde het door hem verzamelde materiaal op naar de directeur van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, Dr. Holweda, die kon vaststellen, dat wij hier te doen hadden met de voortbrengselen van een tot nu toe in Nederland onbekende cultuur, de bandkeramiekkultuur (Maasgouw 1925, pp. 54 en 70). Een door Holweda in de daaropvolgende jaren voortgezet onderzoek bracht inderdaad een bandkeramische nederzetting te Caberg aan het licht.

In hetzelfde jaar dat pastoor Kengen zijn vondst deed, werd Beckers' aandacht gevestigd op twee zwarte plaatsen in de zijwanden der

fundamenten van een nieuw te bouwen huis aan de Kerkweg te Stein. Beckers heeft toen geen ogenblik gedacht aan sporen van de Bandceramici en zeker niet aan de z.g. hutkommen, om de eenvoudige reden, dat de hutkommen der Bandceramici toen nog niet in ons land bekend waren. Pas bij het bovengenoemd onderzoek van Holwerda te Caberg in 1926 werd het bestaan van hutkommen in ons land aangetoond. Ondertussen zette Beckers zijn onderzoek te Stein voort en vond enige maanden na zijn eerste vondst — de zwarte plaatsen — hetzelfde bij een ander huis, dat in de buurt gebouwd werd. Hij meende te doen te hebben met punten van een prehistorische gracht.

Er kon geen huis in Stein gebouwd worden, of Beckers was er bij. Hoe kwam het, dat hij juist voor Stein zo'n grote belangstelling aan de dag legde? Om dit te begrijpen, moeten wij terug gaan tot het jaar 1924. In dat jaar had Beckers in het dorp Stein een Romeinse begraafplaats ontdekt. Hij vond daar in de jaren 1924 en 1925 vijf graven en twee sarcofagen, welke hij beschreven heeft in de Oudheidkundige Mededeelingen uit 's Rijksmuseum van Oudheden te Leiden (Nieuwe Reeks VII, 1926). Zeer blij was hij met de sarcofagen, die hij als een trofee mee naar huis genomen heeft. De inhoud van de graven en sarcofagen is ondergebracht in het Provinciaal Oudheidkundig Museum te Maastricht, thans Limburgs Provinciaal Museum voor Kunst en Oudheden (Bondefantenmuseum). Door de vondst van de sarcofagen werd Beckers zo enthousiast, dat hij de spade niet meer uit de grond genomen heeft. Was het vroeger meestal een min of meer toevallig vinden van kultuursporen van vroegere bewoners, van nu af aan zal Beckers de bodem van Zuid-Limburg met alle energie gaan doorzoeken en gaan werken volgens van te voren gemaakte plannen. 1924 was dus een belangrijk jaar in het leven van Beckers. Hij wordt archeoloog in optima forma.

De vondst van 1924 heeft, zij het dan ook langs een omweg, uiteindelijk geleid tot de ontdekking van de Bandceramici te Stein. Beckers had vlak bij de begraafplaats de sporen van een Romeinse villa gevonden. Zijn speurzinnigheid leidde hem ook naar een heuvelplateau ten N. van Stein, waar hij enkele verschijnselen opmerkte, die later geleid hebben tot de ontdekking van

een Germaanse burcht uit de eerste eeuwen van onze jaartelling.

In overleg met het bestuur van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap werd besloten het hele geval-Stein nader te onderzoeken. Holwerda zou het heuvelplateau voor zijn rekening nemen, zijn medewerker Remouchamps de Romeinse villa en Beckers zou de gevonden voorwerpen beschrijven. Het onderzoek had plaats in 1926. Terwijl Remouchamps bezig was met de ontgraving van de villa, werden hem Romeinse vondsten gemeld van een terrein 200 m noordelijker langs de Ur. Bij een proefgraving op dit terrein ontdekte hij tot zijn grote verrassing ook hutkommen van de Bandceramici, overeenkomend met die, welke Holwerda in die dagen te Caberg had gevonden en welke reeds veel eerder bekend waren uit het buitenland (Oudh. Med. Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, N.R. IX 1928).

Beckers, die al de opgravingen met grote oplettendheid volgde, leerde toen voor het eerst de hutkommen kennen, die nog officieel als woonkommen van de Bandceramici te boek stonden. Datzelfde had hij reeds het jaar te voren elders in Stein gezien, maar, zoals wij reeds hebben vernomen, kon hij toen nog niet weten, dat het hutkommen waren. Het jaar 1926 was dus wederom een belangrijk jaar in het leven van Beckers, nog belangrijker dan 1924, want de Bandceramici zullen hem niet meer los laten.

Pastoor Kengen is de ontdekker van de Bandceramici in Nederland, dokter Beckers de pionier van het bandkeramisch onderzoek en dat is zijn grote verdienste. Beckers, autodidact, moest alleen werken, later geassisteerd door zijn zoon, dokter Gabriël Beckers, en in een tijd, waarin de officiële bandkeramische wetenschap nog verre van volmaakt was. Bovendien was hij voor de vergelijkende studie uitsluitend op het buitenland aangewezen.

Beckers' belangrijkste arbeidsveld lag in de dorpen Stein en Elsloo. Hier zijn door hem grote bandkeramische nederzettingen opgegraven. Stein moet vooral onze aandacht hebben. Hij vond daar een groot dorp uit de derde fase der Bandceramici, beschermd door een dubbele wal, die in een halve cirkel om het dorp liep, terwijl elke wal aan binnen- en buitenzijde begeleid werd door een gracht. De Bandceramici

hebben duizenden kubieke meters grond moeten verplaatsen, om dit meer dan 10 km lange verdedigingswerk te bouwen. Aan die wallen is in de loop der tijden door de boeren veel geknabbeld, maar nu zijn de wallen veilig in handen van de Stichting „Het Limburgs Landschap”, al blijven ze voor de Stichting een zorgkind. Het dorp met zijn wallen komt geheel en al overeen met het huttencomplex, dat Buttler te Köln-Lindenthal had gevonden. Geen wonder, dat Beckers zich ook door Buttler liet inspireren wat de tijds-indeling van de Donaukultuur betreft, die door Buttler op grond van de versieringsmotieven op het aardewerk in 4 fasen wordt verdeeld.

En nu komt nog het voornaamste. Beckers vond buiten de wallen, aan de Heidenveldweg, een huttencomplex uit de eerste, dus de oudste fase, dat ook als zodanig door hem werd herkend. Nederzettingen uit de oudste fase zijn later ook elders (Sittard en Geleen) gevonden, maar aan Beckers komt de eer toe, ze te hebben ontdekt. In de tijd van Beckers plaatste men de oudste fase 3000 jaar v. Chr., doch de C 14-datering heeft deze verplaatst naar 4000 jaar v. Chr.

Buiten de twee grote nederzettingen te Stein en Elsloo heeft Beckers nog bandkeramische dorpen gevonden te Urmond en Beek, en verder verspreide hutten te Sittard, Geleen, Geulle en Berg. Terecht kon hij uit dit alles concluderen, dat het Zuid-Limburgs lössplateau, althans in de buurt van de Maas, een zeer dicht aaneengesloten bandkeramische bevolking gehad heeft.

Veel zorg heeft Beckers aan het onderzoeken en beschrijven (zie later) van de hutkommen, want deze — ovaalvormige kuilen, die 1 m in de aarde waren ingegraven — werden in de tijd van Beckers nog beschouwd als de woonhutten van de Bandceramici. Om vele hutten werd een kring van kleine gaten aangetroffen, die Beckers beschouwde als paal- of stokgaten, een opvatting, die niet gedeeld werd door Prof. Van Giffen, maar hij hield vast aan zijn eigen mening. Zijn onafhankelijkheidszin heeft hem meermalen in botsing gebracht met de officiële vertegenwoordigers van de wetenschap.

In het bandkeramisch onderzoek kan men in Nederland twee perioden onderscheiden, de vooroorlogse, afgesloten door Beckers, en de naoorlogse, de periode van M o d d e r m a n en

W a t e r b o l k. Door de grootscheepse aanleg van nieuwe straten en de bouw van talrijke huizen te Elsloo, Sittard en Geleen werden grote oppervlakten blootgelegd, waardoor niet alleen het arbeidsveld van de prehistorici verbreed werd, maar ook hun blik verruimd werd. Een uitvoerige bespreking van het naoorlogs werk en zijn resultaten kan men vinden in *Palaeohistoria*, vol. VI—VII, 1958—1959.

Het onderzoek van de tweede periode heeft een radicale ommekeer gebracht in de opvatting over de behuizing van de Bandceramici. Tot 1950 leefde men nog in de sfeer van de hutkommen. Het naoorlogs onderzoek bracht aan het licht, dat de Bandceramici gewoond hadden in grote en kleine gebouwen, waarvan het dak geschraagd werd door palen en de wanden bestonden uit gevlochten twijgen. De kuilen of hutkommen lagen buiten de gebouwen. Men veronderstelt, dat men uit de kuilen leem gewonnen heeft, om de van twijgen gevlochten wanden dicht te strijken (*Bull. Kon. Nederl. Oudh. Bond*, Jrg. 12, 1959, Afl. 1, p. 25). Later dienden de kuilen als afvalkommen; vandaar het vele aardewerk en andere voorwerpen, die men er in heeft aangetroffen. Beckers heeft de degradatie van de hutkommen niet meer beleefd.

Het zal de lezer waarschijnlijk bevreemd hebben, dat in dit tijdschrift zo veel aandacht geschonken is aan de bandkeramische nederzettingen, een onderwerp, dat eigenlijk niet op ons terrein ligt. De figuur van Beckers is echter niet te beschrijven, zonder hierop uitvoerig, zij het dan nog zeer onvolledig, in te gaan. Bovendien heeft Beckers hierover herhaaldelijk gesproken op de vergaderingen van het Natuurhistorisch Genootschap, gelijk ook over zijn andere archeologische opgravingen. Wij hadden altijd de primeur, Beckers was de archeoloog van het Genootschap.

Na de bandkeramische nederzettingen hadden vooral de Romeinse bouwwerken en begraafplaatsen de belangstelling van Beckers. Van grote waarde was zijn vondstbericht van de unieke sarcofaag van Simpelveld, die zich thans bevindt in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Op de bijgaande foto zien we Beckers te midden van de in Heerlen blootgelegde thermen. Ofschoon deze opgraving niet door hem geleid werd, was hij toch bijna dagelijks op het terrein.

Beckers' nasporingen strekten zich uit van af de Bandceramici uit het Neolithicum tot en met de Karolingers. Hij is er in geslaagd een continue bewoning van Zuid-Limburg aan te tonen vanaf het jaar 4000 v. Chr.

Beckers bij de thermen van Heerlen

In 1940 heeft hij in samenwerking met zijn zoon, Beckers Jr., de resultaten van zijn moeizame en kostbare arbeid neergelegd in een boek van 395 bladzijden: „Voorgeschiedenis van Zuid-Limburg. Twintig jaren archeologisch onderzoek”, met regeringssteun uitgegeven door het Publiciteitsbureau „Veldeke” te Maastricht. In het voorwoord zegt Prof. Van Giffen: „Niemand, die zich voortaan op de hoogte wil stellen van de Limburgsche oudheidkunde zal voor een behoorlijk inzicht aan deze tot een lijvig boek uitgegroeide publicatie kunnen voorbijgaan. En aangezien dit werk ver uitgaat boven de locale waarde van de streek, waar de opgravingen gedaan zijn, geldt zulks nog algemeener”. Prof. Van Giffen, die vaak op het terrein van de opgravingen geweest was, wist ook, onder welke moeilijke omstandigheden Beckers had moeten werken.

Wij kunnen hier niet ingaan op de rijke inhoud van dit „eerbiedwekkend” boek, zelfs niet

op de opgravingen uit de IJzertijd en de Romeinse tijd. Nog eenmaal grijpen wij terug naar de Bandceramici. Door het nauwkeurig beschrijven van de vormtypen van het aardewerk, zo belangrijk voor de tijdsbepaling, heeft Beckers aan de latere onderzoekers een grote dienst bewezen. Een kritische, waarderende bespreking van dit boek van de hand van de historicus Frits Smeets kan men vinden in het *Natuurhistorisch Maandblad* van 1941 (Jrg. 30, no 1, pp. 3—6).

Beckers heeft de liefde voor zijn geboortegrond uitgedragen en heeft bij de huidige bewoners belangstelling gewekt voor de vroegere bewoners. In de wintermaanden trok hij er op uit om voordrachten te houden. Later werd dit overgenomen door zijn zoon, maar dan zat Beckers Sr. in de voorste rij der toehoorders.

In de tuin van huize „Nieuwenhof” te Beek bevindt zich het *Museum H. J. Beckers*. Beckers heeft in de loop der jaren zijn vondsten ondergebracht in een uit de 18e eeuw daterend gebouw, thans museum. Het was hem niet in de eerste plaats te doen om het bezit van de relictien van het verleden — veel heeft hij afgestaan aan het Provinciaal Oudheidkundig Museum te Maastricht —, maar vooral om zelf in de gelegenheid te zijn, deze relictien aan verdere studie te onderwerpen en ook om anderen de gelegenheid te geven onder zijn leiding kennis te maken met de cultuurvoorwerpen van de vroegere bewoners. Het museum had veel geleden tijdens de laatste wereldoorlog, maar gelukkig heeft de familie Beckers Dr. F. C. Bursch opgedragen het museum opnieuw te ordenen en in zijn oude glorie te herstellen. Dit was mogelijk, omdat Beckers zijn vondsten met de grootst mogelijke zorgvuldigheid had geregistreerd. Het hernieuwde museum werd op 18 april 1952, twee jaren na de dood van de stichter, geopend in tegenwoordigheid van vele genodigden. Bij die gelegenheid werd tevens uitgereikt een door Dr. Bursch samengestelde „Gids van het Museum H. J. Beckers te Beek (L.)”.

Men maakt wel eens, en terecht, bezwaar tegen particuliere musea, maar hier moet men toch een uitzondering maken. De inhoud van het museum is beschreven en in de wetenschappelijke wereld bekend. Het staat ten alle tijde open voor iedere belangstellende en het heeft

toch ook zijn bijzondere charme, dat het gelegen is in de streek, waar zijn inhoud vandaan komt.

Beckers ontbrak zelden op de vergaderingen van het Natuurhistorisch Genootschap. Naast zijn archeologisch werk had hij een brede belangstelling voor het hele gebeuren in het Genootschap. De man, die zoveel problemen had op te lossen in het veld, kwam ook vaak met een probleem ter vergadering. Zo kwam hij op de decembervergadering van 1926 met een paar plantjes die gekiemd waren uit klaverzaad, dat hij gevonden had bij een graf uit de IJzertijd, 65 cm onder het maaiveld, onder een brandstapel. Ook in Wageningen was men er in geslaagd, de zaden tot ontkieming te brengen. Volgens Beckers zouden deze zaden stammen uit de tijd van het graf, dus ongeveer 2000 jaar geleden. Het spreekt vanzelf, dat dit aanleiding gaf tot een levendige discussie over de duur van de kiemkracht van zaden. Pater Schmitz dacht aan de mogelijkheid van transport van zaden door mieren, maar Beckers gaf niet toe. In zijn „Voorgeschiedenis” (p. 187) komt hij hierop uitvoerig terug en ik moet eerlijk bekenen, dat Beckers' argumenten voor de ouderdom der zaden niet zo onaannemelijk zijn, al blijft reden tot twijfel gerechtvaardigd.

Een andere keer, december 1931, brengt hij het lössvraagstuk ter tafel naar aanleiding van de theorie van Van Rummelen. Maar aan die löss zit nog een ander probleem van vroegere datum vast, dat Beckers besproken heeft op het XIXe Nederlands Natuur- en Geneeskundig Congres in 1923 te Maastricht, het vraagstuk van het ontstaan van de „lösskindl” of lösspoppetjes. Hier trad Beckers voor het eerst als geoloog naar buiten. Wij kunnen hier niet ingaan op dit probleem en moeten verwijzen naar het congresverslag, maar Beckers' opvatting omtrent het ontstaan van de lösspoppetjes was zo origineel en week zo fundamenteel af van de gangbare mening, dat de geleerde heren van het Congres toch wel even met bewondering opkeken naar de dokter van Beek. Beckers betrad geen plat getreden paden.

Beckers' grootste verdienste op geologisch-paleontologisch gebied ligt in het werk, dat hij verricht heeft in de Schaarberg te Elsloo. De Schaarberg is een plateau, dat vóór het graven van het Julianakanaal oprees als een steilrand aan de oostelijke oever van de Maas, daar, waar de Maas bij Elsloo een bocht maakt. In die

Schaarberg lag het transgressieconglomeraat van Elsloo, een tertiaire laag, die in de literatuur bekend staat als de laag van Elsloo. Deze laag genoot en geniet nog een zekere vermaardheid in de geologische wereld, omdat er veel getwist is over haar ouderdom. Beckers had meermalen gewroet in de tertiaire lagen van de Schaarberg en toen hij in de dertiger jaren bij de aanleg van het Julianakanaal, dat de Schaarberg moest aansnijden, de gelegenheid kreeg fossielen te verzamelen, heeft hij dat met grootste zorgvuldigheid gedaan. Bijna dagelijks was hij aan het werk en het was een zwaar werk. Het spreekt vanzelf, dat de Elsloo-laag zijn heel bijzondere aandacht had. Over het resultaat van zijn werk heeft hij viermaal verslag uitgebracht op de vergaderingen van het Genootschap en in 1933, bij gelegenheid van de jaarvergadering, hebben de leden onder zijn leiding een bezoek gebracht aan de afgraving.

Beckers, die naar aanleiding van het rapport Jongmans - Van Rummelen op de maartvergadering van 1932 verklaarde overtuigd te zijn van de oligocene ouderdom van de Elsloolaag, heeft door zijn zorgvuldig verzamelen van de fossielen van deze laag, het materiaal geleverd voor een proefschrift,^{*)} waarvan — ironie van het noodlot — de conclusie luidde, dat de Elsloolaag van onderpliocene ouderdom was.

Op de jaarvergadering van 21 mei 1934 te Kerkrade werd een brief voorgelezen van Dr. I. M. van der Vlerk uit Leiden, die in dit schrijven het voorstel deed dokter Beckers het lidmaatschap van verdienste aan te bieden, omdat Beckers door het minutieus verzamelen van de fossielen het mogelijk gemaakt had de oude kwestie van de ouderdom van de Elsloo-laag tot een oplossing te brengen. Dr. van der Vlerk doelde natuurlijk op het komende proefschrift. Op de voorlezing van dit schrijven door secretaris Waage volgde een hartelijk en luid applaus, waarna de voorzitter Rector Cremers, zich tot dokter Beckers richtte met de volgende woorden: „Waarde Dokter. Ik hoof dunkt me na 't applaus 't voorstel van Dr. van der Vlerk niet meer in stemming te brengen. U zijt benoemd tot Lid van Verdienste van ons

^{*)} W. A. E. van de Geyn. Das Tertiär der Niederlande mit besonderer Berücksichtigung der Selachierfauna. Proefschrift Leiden 1937.

Genootschap". Deze benoeming moge reglementair wellicht niet helemaal in orde zijn — de statuten schrijven immers voor, dat een dergelijke benoeming moet geschieden door het bestuur —, zij was in alle geval geheel en al in de geest van het Genootschap. Ook buiten onze kring werd die benoeming met grote voldoening vernomen. Wij willen hier onmiddellijk aan toevoegen, dat het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap Beckers' verdiensten op archeologisch gebied heeft erkend door hem te benoemen tot zijn Erelid en dat de regering zijn werk wist te waarderen door de benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Verschillende genootschappen in Nederland — de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering van de Letterkunde, het Provinciaal Utrechts Genootschap van Kunsten en Wetenschappen en het Zeeuws Genootschap van Wetenschappen — stelden er een eer in, Beckers onder de leden op te nemen.

De oprichting van de Stichting „Het Limburgs Landschap" in 1931 was een belangrijk gebeuren niet alleen in Limburg, maar ook in het leven van dokter Beckers. Men kan zich die Stichting haast niet denken zonder Beckers, de man, die zoveel van zijn land hield en het land zo goed kende. Hij behoorde tot de oprichters, werd lid van het Dagelijks Bestuur en later ondervoorzitter. Zijn woord had gezag, zijn persoon vertrouwen.

Het was voor Beckers een grote voldoening, toen de hem zo dierbare wallen van Stein onder de hoede van het Limburgs Landschap kwamen. Het was tevens een erkenning van zijn werk.

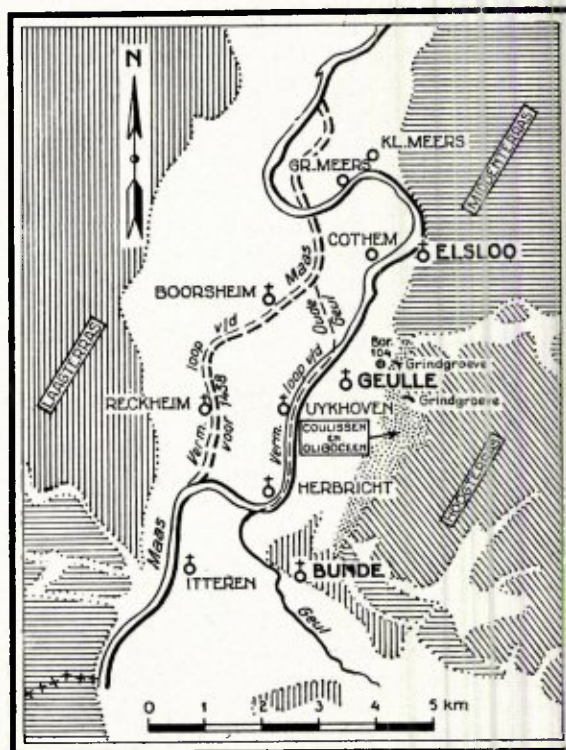
Ouderdom en ziekte bonden dokter Beckers de laatste jaren van zijn leven aan de ziekenkamer. Toch had hij nog de moed en de energie een bijdrage te leveren voor de huldiging van zijn vriend Dr. Van Gils bij gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag op 10 jan. 1949. In deze bijdrage — „Het ontstaan van de Franse dorpen in Zuid-Limburg", verschenen in de Miscellanea Mgr. Dr. P. J. M. van Gils — richt hij zich op het einde tot de jongeren: „Moge dit onderzoek, dat slechts een begin is, een aansporing zijn voor vele jongeren om het met ernst en nauwgezetheid voort te zetten" (p. 28). Beckers mocht dit zeggen, want hij had het voorbeeld gegeven.

Dit was zijn laatste geschrift. Op 12 januari 1950 stierf hij, 87 jaar oud, in het ziekenhuis Calvariënberg te Maastricht.

Adhuc saxa loquuntur.

DE MAAS IN HAAR LOOP GEWIJZIGD

Op bijgaand kaartje zien wij duidelijk, dat de loop van de Maas gewijzigd is. In de Middeleeuwen stroomde de Maas vanaf Itteren in noordelijke richting naar Groot Meers. De Geul stroomde toen nog langs Geulle (vandaar de naam) en kwam pas ten Westen van Elsloo in de Maas. Tengevolge van een geweldige overstroming brak de Maas door haar oostelijke oever en stortte zich in de Geul, welke bedding te eng was voor een dergelijke hoeveelheid water. Tengevolge hiervan werden kerk, kas-teel en vele huizen van Elsloo verwoest (zie volgend artikel).

Dit kaartje (met korte uitleg) is reeds gepubliceerd in ons Maandblad van 1949 (p. 76), dat het weer overgenomen had uit een artikel van Dr. A. A. Thiens: „Bodem en landschapsvorming", verschenen in „Kent U Geulle?" van 1949.